

te zetten. Onder invloed van de Duitser werd het bureau tot een haard van anti-Duitse propaganda. Vanaf 1930 nam *De Maasbode* regelmatig artikelen van de KWP over. Het had de steun van invloedrijke katholieken als aartsbisschop J. de Jong, Maasbode-directeur H. Kuijpers en de bekende 'sociale' priester H.A.Poels. Directeur Hoeben vluchtte in mei 1940 naar Frankrijk, keerde in juli terug naar Nederland en werd in augustus 1940 door de Duitsers gearresteerd. Hij overleed in februari 1942 door uitputting in een Berlijnse gevangenis.

15) Rooyackers, een oud-leerling van de voormalige docent Witlox, werkte via zijn Bossche bisdomblad samen met de KWP. Van Lierop was eerst rechterhand van Hoeben (zie noot 14) geweest en werd na diens vlucht in mei 1940 zijn opvolger. Zowel Rooyackers als Van Lierop werden in juli 1940 gearresteerd en kwamen uiteindelijk in het concentratiekamp Dachau terecht. De eerste overleefde het kamp, de ander kwam er om.

16) Dit katholieke weekblad verscheen voor het eerst op 12 augustus 1934. Het was opgericht te Oldenzaal door Muckermann en de Duitse journalist J. Steinhage. Het was opgezet ter bestrijding van de nazi's, die dan ook voortdurend (vergeefse) pogingen deden het door de Nederlandse overheid monddood te laten maken. In mei 1940 werd het door de nieuwe 'overheid' onmiddellijk verboden.

17) Eén van de eerder genoemde strijdbare jezuiten was de Duitser Friedrich Muckermann (1883-1946). In de jaren twintig hekelde hij nog primair het goddeloze bolsjewisme. Een persoonlijke ervaring - hij had kort na de Eerste Wereldoorlog negen maanden in een Sowjet-communistische gevangenis doorgebracht - zal aan die houding wel niet vreemd zijn geweest. Naarmate het nationaal-socialisme in zijn vaderland sterker opkwam, nam hij steeds feller stelling tegen deze ideologie en haar effecten. Hiermee haalde hij zich de haat van de nazi's op de hals. Hij werd in 1934 tot 'Staatsfeind' verklaard en vluchtte naar Nederland.

De welsprekende en -schrijvende Muckermann was, net als vóór zijn vlucht, een graag geziene gast in (katholiek) Nederland. Na nog een aantal jaren in Frankrijk te hebben doorgebracht, vestigde hij zich in Zwitserland, waar hij een jaar na de oorlog overleed.

18) Witlox doelt op het omstreden Molotov-Von Ribbentrop-pact van augustus 1939, het Russisch-Duitse niet-aanvalsverdrag met de (toen nog geheime) protocollen over de verdeling van de Baltische staten en Polen. Waldemar Gurian (1902-1954) was begin jaren twintig journalist geweest bij de *Kölnische Volkszeitung* en had een boek geschreven onder de titel 'Marxismus am Ende?', waarmee hij zowel bij de nationaal-socialisten als bij Muckermann in de smaak was gevallen. Zijn Armeens-joodse afkomst deed hem de wijk nemen naar Nederland; in 1937 werd hij hoogleraar in de Verenigde Staten.

19) H.J.M. Peepkorn was voordien jarenlang als beursredacteur aan het Amsterdamse bureau van *De Maasbode* aan de Nieuwe Zijds Voorburgwal verbonden geweest.